

УДК 658.3.07

JEL classification: M12

Мельник К. Г.

бакалавр,

Воржакова Ю. П.

асист. кафедри менеджменту, канд. економ. наук

ORCID ID: 0000-0002-0521-3318

ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЇ БЛОКЧЕЙН – МІФ ЧИ РЕАЛЬНІСТЬ?

Анотація. В даній статті була розглянута можливість впровадження та адаптації блокчейн-технології для підвищення ефективності управління персоналом, зазначено переваги та можливі недоліки інтеграції з високонавантаженою базою даних. Виділено основні значення автоматизації бізнес-процесів в галузі менеджменту та необхідність гнучкого реагування з розвитком технологічного прогресу у розрізі конкурентної боротьби та світової глобалізації. Проаналізовано оптимальність використання новітніх технологій в системах управління персоналом, а саме у питаннях оптимізації процесів контролю, аналізу, обліку та обміну даними.

Зазначено важливість збереження інформації, забезпечення її конфіденційності, надійності, правдивості та незалежності від оперування нею різними відділками підприємств. Виявлено основні принципи, на яких базується управління персоналом, та взаємозалежність сформованої місії компанії від її стратегічних цілей та стратегічних обов'язків окремих підрозділів. Наведено релевантні приклади місій відомих компаній, які базуються на визнанні цінності співробітників, як фундаменту успіху в розвитку. Викладено теоретичні основи з управління персоналом, концепції та методи, до яких належать економічні, соціально-психологічні, організаційно-розпорядчі методи. Приведено приклад

розробки системи по управлінню кандидатами (ATS), системи управління взаємовідносинами з клієнтами (CRM) або системи планування ресурсів підприємства (ERP) з використанням алгоритму роботи технології блокчейн.

В ході революційного розвитку інновацій, такі поняття, як децентралізований реєстр даних, криптографічний підпис блоків та електронно-цифровий підпис стають доволі звичними та займають більш значущий рівень у багатьох сферах нашого життя. Технологія блокчейн вже використовується або може бути використана у наступних видах діяльності: музиці, мистецтві, юриспруденції, нерухомості, благодійності, голосуваннях, ідентифікації та посвідчені осіб, підтвердженні патентів та авторських прав, веденні бухгалтерського обліку та інших.

Ключові слова: управління персоналом, блокчейн-технології, менеджмент, система управління кандидатами (ATS), інноваційність, ефективність управління.

Melnyk K., Vorzhakova Y.

EFFECTIVE PERSONNEL MANAGEMENT USING THE BLOCKCHAIN TECHNOLOGY - A MYTH OR A REALITY?

Summary. In this article was considered the possibility of implementation and adaptation of Blockchain technology for the improvement of the efficiency of personnel management, the advantages and possible shortcomings of integration with a highly loaded database were outlined. The main importance of automation of business processes in the field of management and the need for flexible response with the development of technological progress in the context of competition and globalization are highlighted. The optimization of the use of advanced technologies in human

resources management systems, in particular, in the optimization of control, analysis, accounting and data exchange processes.

The importance of preserving the information, ensuring its confidentiality, reliability, truthfulness and independence from operation by different departments of enterprises is noted. The basic principles on which personnel management is based and the interdependence of the company's established mission with its strategic objectives and strategic responsibilities of individual units are revealed. Relevant examples of well-known companies' missions based on employee value recognition are presented as the foundation for success in development. The theoretical bases of personnel management, concepts and methods, which include economic, social-psychological, organizational and administrative methods, are described. An example is the development of an applicant tracking system (ATS), customer relationship management (CRM) or enterprise resource planning (ERP) systems using the Blockchain algorithm.

In the course of the revolutionary development of innovation, concepts such as a decentralized data register, cryptographic signature blocks, and electronic signatures become more commonplace and take on a more significant level in many areas of our lives. The Blockchain technology is already used or can be used in the following activities: music, art, jurisprudence, real estate, philanthropy, voting, identification, certification of patents and copyrights, accounting, and others.

Keywords: personnel management, Blockchain technology, management, applicant tracking system (ATS), innovation, management efficiency.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення передумов для підвищення ефективності управління персоналом є одним з важливіших питань розвитку багатьох компаній, адже людські ресурси представляють собою ключову ланку в загальній системі управління бізнес-процесами. Пошук та

реалізація рішень, адаптованих до сучасних умов, щодо покращення системи управління, дозволить вийти за межі існуючого розуміння менеджменту та прискорити розвиток інших сфер діяльності.

Питання розвитку та вдосконалення управління персоналом фундаментально висвітлені в працях таких вчених, як: С.О. Шапиро [5], М.Л. Спенсер[1], В.О. Спивак [2], В.В. Глуценко [3], О.О. Новаковська [4].

Подальші дослідження в цьому напрямку мають як наукову, так і практичну цінність, у зв'язку з тим, що технології змінюються та покращуються, постають питання підвищення рівня конкурентоспроможності ринку, який має тенденцію динамічного розвитку, отже компанії повинні швидко і гнучко реагувати на зміни внутрішніх, зовнішніх факторів, аби залишатися актуальними у сфері попиту та пропозицій.

Постановка завдання. Основною метою дослідження є визначення впливу при впровадженні та адаптації блокчейн-технології у існуючі автоматизовані системи управління персоналом на підвищення ефективності управління в цілому.

Завдання, які було вирішено для досягнення поставленої мети: виявлення потребив змінах сталих систем на фоні виникнення нових технологій, визначення основних положень, концепцій та методів управління персоналом, аналіз ринку існуючих компаній задля виділення їх місій та головних цінностей, розмірковування, щодо доцільності використання блокчейну в системах управління персоналом, надання пропозицій, щодо вирішення проблем конфіденційності та надійності збереження інформації.

Методологія. Теоретичною основою для даного дослідження слугували праці відомих вчених в напрямках управління персоналом та менеджменту. В ході роботи було використано філософські методи, статистичний аналіз, а також

практичне застосування програмного забезпечення таких систем, як ATS,CRM, ERP та ІС-Підприємництво.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сучасному етапі життєтворення підприємств, значна увага приділяється вибору дієвих шляхів покращення системи менеджменту. Згідно вимог нового покоління, управління персоналом має бути інноваційним, ефективним і, разом з цим, не мати чітких рамок щодо місця виконання роботи.

Працівники, особливо в творчих або складних інтелектуальних галузях, дуже цінують відносну свободу, саме тому у вакансіях доволі часто можна зустріти такі поняття як гнучкий графік, неповна або віддалена зайнятість. Це один із стримуючих факторів, який складає основний зміст EVP (Employee Value Proposition) від компаній. Згідно статистики на HeadHunter.ua [7], розглядаючи вакансії щодо співпраці, близько 20% компаній пропонують студентам гнучкий графік, 10% - віддалену роботу, 7% - змінний графік та останні 63% припадають на повний робочий день.

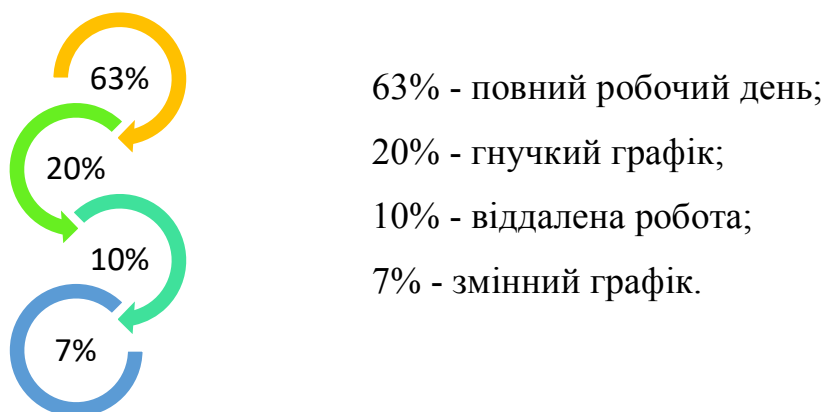

Рис. 1. Статистика пропонованого робочого графіку для студентів

[Складено авторами]

Виходячи з цього, спостерігається тенденція пристосування компаній до змін на ринку праці та науково-технологічного прогресу задля того, щоб формувати найвигідніші та найкомфортніші пропозиції до співпраці.

Сучасні концепції управління персоналом базуються на важливості особистісного підходу до кожного співробітника та вивченні його мотивацій. З точки зору керівництва, основною метою бізнесу є отримання прибутку, але сучасна теорія і практика управління персоналом значну увагу приділяє необхідності задоволення не тільки матеріальних, а й соціальних потреб. Управління персоналом складається з кількох важливих принципів:

- принцип правової захищеності;
- принцип підвищення кваліфікації;
- принцип поєднання довіри до працівників і перевірки виконання розпоряджень.

В залежності від того, яких принципів дотримується компанія, можна виділити її стратегію розвитку та місію. Розглянемо декілька прикладів цінностей різних компаній світу:

1. Бренд Toyota розвивається, в першу чергу, завдяки людям, які працюють у компанії, діляться досвідом, приймають рішення, удосконалюючи при цьому один одного і самих себе.
2. Місія Samsung [8] полягає в наступному: «Ми використовуємо людські та технологічні ресурси компанії для створення товарів і послуг найкращої якості, здійснюючи тим самим свій внесок у поліпшення глобального стану суспільства».

3. Основні цінності компанії Coca-Cola полягають у наступних п'ятьох «П»: Персонал, Планета, Продукція, Партнери, Прибуток.

В науці і практиці менеджменту існує три групи методів управління персоналом. До першого методу відносять економічний, тобто матеріальне стимулювання співробітників грошовими винагородами або соціальними заохоченнями у вигляді оплати харчування, проїзду, медичного страхування.

Другий виділяють як організаційно-розпорядчий метод, який реалізується у вигляді наказів і орієнтований на людське почуття обов'язку та дисциплінованості.

Третім є соціально-психологічний метод впливу на інтереси особистості або колективу задля мінімізації конфліктів. За його допомогою можна керувати кар'єрою кожного працівника, формувати корпоративну культуру.

Перелічені вище підходи використовуються у кожній компанії. Разом із тим, організації прагнуть покращувати підхід до управління персоналом не лише використовуючи нові наукові методи, але й з точки зору інноваційності. Яскравим прикладом може слугувати технологія блокчейн, яка знаходить своє призначення у різних напрямках, починаючи від дистрибуції до IT-галузі.

Вже сьогодні компанія Walmart, досліджує можливості блокчейну [6] для реконструкції поточного ланцюга поставок, щоб викликати більшу довіру споживачів. Компанія вважає, що споживачі бажають отримувати більше достовірної інформації про те, як їжа їде від ферми до столу. На їх думку, це вирішить питання продовольчого шахрайства.

Міжнародна мережа компаній Deloitte провела дослідження з понад тисячі респондентів із Сполучених Штатів Америки, Франції, Німеччині та Китаю, які мають щорічний обсяг продажів більше \$500 млн. Близько 75% організацій

вказали, що вони вже впровадили блокчейн-систему або планують її розробку впродовж року.

Які питання можна вирішити шляхом інтеграції блокчейн-технології для покращення ефективності управління персоналом?

В першу чергу – покращення ведення фінансових аспектів, наприклад, облік заробітної платні, авансових виплат, фіксування виданих премій та винагород за досягнення високих результатів або перевиконання робочого плану. Нова технологія дозволить надійно зберігати інформацію про те, кому, коли, за що та у якому розмірі було сплачено.

По-друге, надійність збереження офіційних документів компанії у закритій базі в шифрованому вигляді без можливості підміни даних. Це дозволить відновити документи у разі втрати або псування, використовувати оригінальну версію документів для розрішення можливих суперечок.

По-третє, автоматизація документообігу дозволить зменшити бюрократичну складову та приймати рішення оперативніше за допомогою електронно-цифрового підпису.

В четверте, збільшення довіри та лояльності клієнтів/партнерів до компанії шляхом прозорого ведення операцій.

По-п'яте, забезпечення функції контролю з використанням FaceID на блокчейн для ідентифікації та занесення часу прибуття кожного працівника на роботу. Наприклад, кожен день може починатися з посмішки, для цього варто заходячи в офіс лише посміхнутися у камеру на планшеті або мобільному пристрої, апарат фіксує обличчя працівника та заносить у блокчейн інформацію про те, хто і о котрій годині почав робочий день.

Це допоможе фіксувати можливі запізнення та підвищити рівень дисциплінованості в компанії. Також, завдяки FaceID можна контролювати тривалість обідньої перерви, кількість відпрацьованих днів та відпускні.

З огляду на те, що провідні компанії світу вже впровадили або впроваджують систему блокчейн у власний бізнес, можна зазначити, що використання даної технології є доцільним та перспективним. Головним недоліком у цьому є лише достатньо висока вартість розробки власної високонавантаженої бази даних.

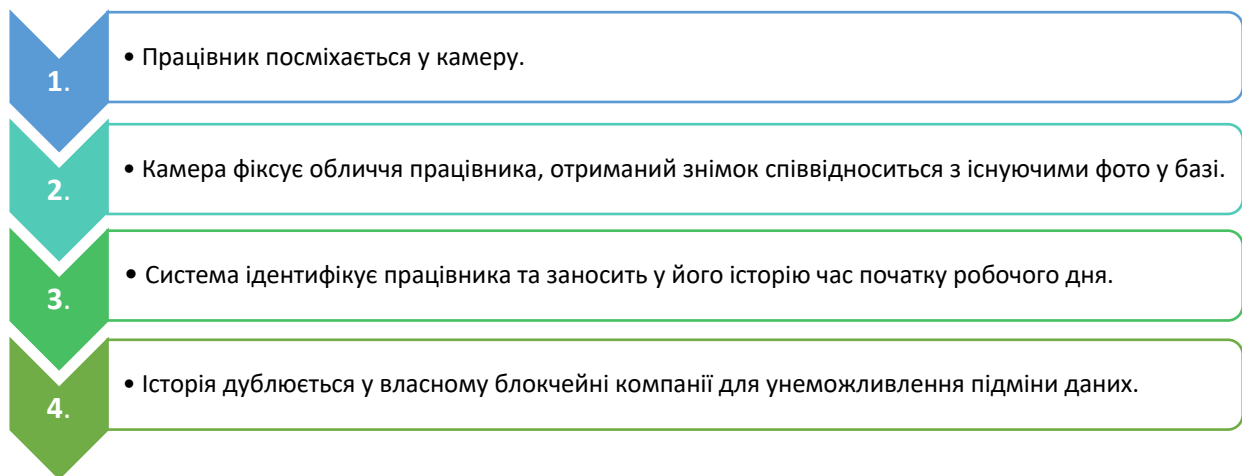

Рис. 2. Принцип роботи Face ID на блокчейні для контролю робочого часу
[Розроблено авторами]

Інтегрувати блокчейн можна у вже існуючі автоматизовані системи по управлінню кандидатами (ATS), системи управління взаємовідносинами з клієнтами (CRM) або системи планування ресурсів підприємства (ERP), що дозволить значно збільшити їх функціонал та звести ризики шахрайства, корупції до мінімуму.

Висновки. В ході дослідження значну увагу було приділено можливості практичного використання технології блокчейн з інтеграцією в існуючі автоматизовані системи управління. Як було зазначено, технологічний прогрес та швидкий інноваційний розвиток вимагають значних змін та гнучкого реагування від компаній у різних сферах. Питання конфіденційності та надійності збереження інформації стають більш гострими, саме тому, одним з варіантів гарантії прозорості даних є впровадження блокчейн-технології.

Було виділено наступні переваги інтеграції блокчейну в ATS, CRM або ERP:

1. Прозорий облік фінансової складової (заробітних плат, премій, винагород) у єдиному інструменті без можливості підміни даних про розмір сплат та дати їх перерахування.
2. Автоматизація процесів прийняття управлінських рішень шляхом впровадження електронно-цифрового підпису, з дублюванням зразків підписів у блокчейні, задля унеможливлення підробки.
3. Ведення закритого блокчейн-реєстру з договорами про сплату/замовлення/виконання послуг, договорами про нерозголошення комерційної таємниці, контрактами з працівниками та іншою документацією. Такий підхід дозволить забезпечити надійність збереження та неможливість підміни даних.
4. Спрощення процедури взаємовідносин з партнерами, адже блокчейн гарантує прозорість та надійність проведення операцій.
5. Уникнення корупції в усіх проявах.
6. Підвищення рівня лояльності кандидатів та клієнтів, за допомогою відкритої системи, де можна дізнатися достовірні новини та інформацію про компанію.

Дослідивши приклади успішного впровадження технології блокчейн у різних сферах діяльності, було зазначено, що створення подібної системи є доцільним та достатньо перспективним напрямком. Впровадження новітніх технологій, таких як блокчейн, може сприяти більш ефективному управлінню як персоналом, так і компанією.

Подальшими перспективними дослідженнями за даним напрямком можна виділити аналіз питань ефективності управління персоналом у міжнародній практиці, впровадження системи з огляду на інноваційний прогрес, обґрунтування або спростування можливості впровадження даної системи з врахуванням законодавчо-правової бази країни, де планується реалізація такого підходу.

Рекомендаціями по використанню вищевикладеній інформації є можливість розробки новітніх підходів у сфері управління персоналом за умов швидкої зміни зовнішнього середовища.

Література:

1. Спенсер М.Л. Компетенції на роботі: пер. с англ., 2005. С. 384 .
2. Спивак В.А. Управління персоналом, 2010. С. 226.
3. Глущенко В.В., Глущенко І.І. Дослідження систем управління: соціологічні, економічні, прогностні, планові, експериментальні дослідження, 2000. С. 416.
4. Новаковская О.А. Управління персоналом в кризисній організації: монографія, 2011. С. 168.
5. Шапиро С.А. Основи управління персоналом у сучасних організаціях, 2008. С. 400.
6. Blockchain. URL: <https://en.wikipedia.org/wiki/Blockchain> (22.02.2019)
7. HeadHunter. URL: <https://kiev.hh.ua/articles?from=menu> (25.02.2019)
8. Samsung. URL: http://www.efko.ru/kadry/international_corporate_culture/10516/ (25.02.2019)